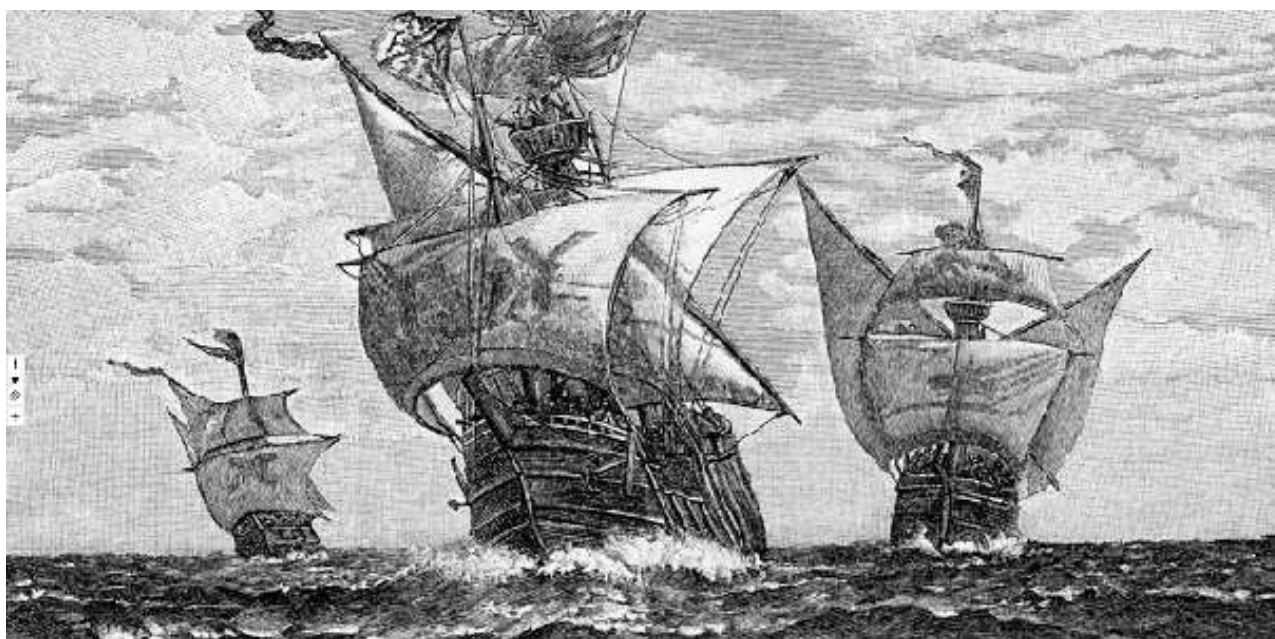

Matinada del 3 d'agost

Editorial – agost 2022

La matinada del 3 d'agost de 1492, tot just farà en les pròximes hores, 530 anys, un centenar d'homes aproximadament, estaven a punt d'iniciar una de les aventures més èpiques de la història de la humanitat, i que a la fi, suposaria el canvi més gran realitzat per a la societat europea fins a aquell moment.

El destí era desconegut pràcticament per a tothom, excepte per a un home, l'almirall Cristòfor Colom, un navegant extremadament experimentat i sobre les espatlles de qui requeia una missió quasi impensable.

Per entendre aquesta missió, cal remuntar-se pràcticament mig segle enrere, concretament al 29 de maig de 1453. Aquell dia l'imperi romà d'orient, va caure definitivament en ser ocupada la seva capital, Constantinoble pels otomans.

Aquest fet va causar una gran commoció a Occident, on fins i tot, es pensava que era el principi de la fi del cristianisme.

Amb Constantinoble sota domini musulmà, el comerç entre Europa i Àsia va decaure sobtadament. Ni per terra ni per mar els mercaders cristians aconseguirien passatge per a les rutes que portaven a l'Índia i a la Xina, d'on provenien les espècies més preuades, utilitzades per conservar els aliments, a més d'articles de luxe, i on s'enviaven les mercaderies més valuoses.

Per aquest motiu, es van iniciar projectes per establir rutes comercials alternatives. Així, anys després, el rei de Portugal i els Reis Catòlics, van aprofitar la seva posició geogràfica al costat de l'oceà Atlàntic per intentar arribar a l'Índia per mar. Els portuguesos van intentar arribar a Àsia circumnavegant Àfrica, mentre els Reis Catòlics van veure la possibilitat d'arribar a l'Àsia per l'oest, a través de l'oceà Atlàntic.

I és en aquest punt que ens trobem a la matinada del 3 d'agost, matinada en què un home, coneixedor dels mars en què navega, es disposarà a traçar una ruta d'anada i tornada cap a unes terres generalment desconegudes. El seu viatge és d'una complexitat tècnica i humana molt elevada i per a aquest motiu, calen navegants de primer ordre i de gran valor, doncs, el retorn no està pas garantit.

Mesos després, a la primavera de 1493, l'almirall Colom entra triomfant a Barcelona. Aquell home ha aconseguit el que cercava i ara, rep l'homenatge dels seus reis naturals, tant al Palau Reial com a la catedral de la ciutat. La seva gesta serà impresa per mossèn Pere Posa a la seva impremta del carrer de la Boqueria, i després de ser traduït al llatí i a diverses llengües més, es convertirà en el primer noticiari del continent.

Tots aquells homes que havien aconseguit un èxit sense precedents i que a la llarga convertirien als seus sobirans en els més poderosos del món occidental, es preparaven ja sense descans, per a una segona expedició, aquest cop no pas de caràcter explorador, sinó talment, per iniciar els treballs de crear tota una administració en aquelles noves terres.

A aquesta segona expedició s'unirien entre d'altres, el capità Pere Margarit, el representant apostòlic Bernat Boïl, mossèn Ramon Pané, Miquel Ballester, Antoni de Torres, etc. En definitiva, un seguit d'homes, que amb el seu afany d'aventura i de descobrir nous camins per a comerciar amb orient, no s'ho van pensar dues vegades.

Així les coses, dies com aquest haurien d'estar escrits amb lletres d'or en el nostre país, però lluny d'això, la realitat és una totalment diferent. Els avatars de la història de Catalunya, ha dut al país a una situació, ja no solament de desconeixement de la seva història sinó a més, de renúncia i de menysteniment.

Si ja en l'època de la renaixença, aquesta renúncia fou un error de grans dimensions, la repressió exercida per l'estat castellà així, com les guerres caïnites entre els polítics catalans i unes ideologies desdibuixades, han fet molt per promoure l'oblit.

Hem passat de ser un país capaç d'aconseguir grans gestes com l'esmentada, a ser un país ofegat per l'adoctrinament imposat per l'ocupant i secundat per molts dels nostres. Així avui, a un gran personatge com l'almirall Colom, genial navegant, defensor dels indis i comprovat humanista, se l'ha convertit en un mite negatiu.

Res més lluny de la realitat, hem convertit al gran navegant, a aquell home que tenia com a somni, engrandir el món, en ferotge representant de totes les barbaritats comeses pels qui posteriorment van exercir el poder en aquelles terres, sotmetent als nadius a autèntiques crueltats.

En dies com avui, és quan es fa més necessari disposar d'un esperit viu i d'una forta visió crítica de tot el que ens envolta. La veritat i la justícia es troben custodiades en la història, i aquesta ens arriba a través dels documents i la memòria. Llegim, escoltem i reflexionem per a evitar que els discursos populistes ens enverinin l'enteniment. Potser és per això que la cultura és tan cara.

En les pròximes hores serà tres d'agost. Són 530 anys els que han passat mantenint en tot moment ben viu el record i l'interès per l'il·lustre navegant i descobridor. No ens deixem entabanar pels moviments populistes interessats en fomentar interessos propis. No caiguem en la trampa de la manipulació informativa històrica. Promovem allò que Europa recomana, és a dir, el foment del coneixement i el dret a la informació.

Posem en valor per tant, el paper de Catalunya en la descoberta d'Amèrica com bé diu el lema del monument barceloní dedicat a Colom:

«Honorant Colom, Catalunya honora els seus fills predilectes»

Redacció CCH